

njak in se smrtno pobije. Bil je še v sv. olje djan. Fant je bil dober in vesele narave. — Dne 11. t. m. je začelo goreti v Brengovi pri Lipnikovih in je zgorelo gospodarsko poslopje ter hiša. Požar je nepojasnen. Škoda velika.

Listnica uprave »Slov. Gospodarja«. Tu in tam se zgodi, da kdo naročnikov ne prejme »Slov. Gospodarja« pravočasno, ali pa ga sploh ne prejme. Da bo cenjenim naročnikom jasno, kako pošiljamo »Slov. Gospodarja« povemo, da pridejo vsi izvodi za isto pošto istočasno in pod skupnim ovitkom. Ako torej kdo ne dobi lista, naj najprej vpraša na domači pošti zanj. Če ga tam ni, naj javi na upravo »Slov. Gospodarja« na navadnem listu, brez znamke, le besedo »Reklamacija« naj napiše na list. Uprava bo potem že ugotovila, kje je vzrok, da lista mnogi ne prejema redno. — Tudi pripominjamo, da taki, ki hočejo list na ogled in zahtevajo le eno številko, dobijo samo eno, dokler uprava ne prejme naročnine. Zato je najbolje, da se list kar naroči, na kar ga bodo točno in redno prejeli novi naročniki, ki naj pripomnijo, da so novi naročniki. Ker si uprava prizadeva, ustreči p. n. naročnikom v vsem, nje same prošnje ne zadenejo, pa jim bo kljub temu ustregla v zadovoljnost naročnikov.

Spor med našo vlado in Trboveljsko družbo. Že v zadnjem »Gospodarju« smo poročali, da je Trboveljska premogokopna družba sklenila odpustiti nad 3000 rudarjev ter na ta način odvrniti zahtevo, da naj se zniža cena premogu za 15%. S tem sklepom bi seveda bili udarjeni najbolj slovenski delavci, ki bi morali v tujino za službo. Na pritisk javnosti je vlada nato sklenila, da bo prevzela vse odpuščene rudarje v svoje rudnike in službo. Konečno je prišlo do nekakega sporazuma. — Ta veliki spor bi kmalu povzročil veliko gospodarsko nesrečo v Sloveniji, da niso čuječi varuhi pravočasno nastopili. Dr. Korošec je takoj osebno posredoval pri vseh prizadetih ministrstvih v korist ugodne rešitve tega spora. Posebno odposlanstvo delavstva se je zglasilo pri dr. Korošcu, ki je v družbi s poslancema Smodejem in Pušenjakom razpravljalo o tem sporazumu med vlado in Trboveljsko družbo. Kajti ta sporazum naj bi se izvršil na ta način, da bi ga kajtoli zopet delavstvo, ne sicer v denarju, ampak z daljšim delovnim časom. Poslanec dr. Gosar je takoj, ko se je za to novo nakano izvedelo, poslal brzojavne proteste v imenu delavstva. — Spor torej, ki je bil med vlado in Trboveljsko premogokopno družbo, se je prenesel na drugo stran, med delavstvo in Trboveljsko družbo. Vlada je to zadevo rešila prav polovičarsko, kakor je tudi vse njeno delo takšno. Sama je proti obstoječim zakonom dala Trboveljski družbi navodilo, naj »uredi« delovni čas rudarjem. Delo rudarjev je tako težko, da vsake pol ure podaljška zahteva veliko telesnih sil. Spor se bo torej od te strani nadaljeval. A bati se je, da delavstvo ne bo zmoglo, ker ga je vlada, ki bi ga bila dolžna čuvati, sama pogrnala v ta boj. To je znova dokaz, kako sedanja vlada rešuje velika vprašanja prav po šolskemu in da bo rešitev za državo, čimprej bo šla ta vlada od državnega krmila.

Uspehi Jugoslovanskega kluba v boju za koristi kmeta. Davčni odbor je dne 11. razpravljal o čl. 103, ki ugotavlja način določevanja dohodkov. Poslanec Pušenjak je predlagal, da se v slučaju, ako se poseka gozd, izračunajo dohodki z odbitkom stroškov za pogozdovanje, kakor tudi, da se vrednost letne najemnine pri stavbah, katere porablja lastnik sam za kmetijstvo ali obrtne namene, ali za brezplačno stanovanje delavcev, ne vzame v račun pri določevanju dohodkov. Oba predloga sta bila sprejeta. — Ko so radikali videli, kako se opozicija bori, da bi dosegla ugodnosti za kmetijski stan, so ogorčeni protestirali proti celemu zakonu in zapostavljali kmetijskega stanu. Zahtevali so znatne spremembe zakona. Jasno je, da bo vlada imela z zakonom še mnogo težav in da bo morala v mnogem popustiti, ako bo hotela doseči, da narodna skupščina zakon sprejme. Radikali se zavedajo odgovornosti pred ljudstvom, zato podpirajo opozicijo. Radičevci pa so z zakonom popolnoma zadovoljni. Ne govore nič, pač pa se tuintam javi kak njihov govornik, se poteguje za zakon in ga hvali. Ko bodo pa radičevci prišli med kmete, pa bodo zopet vpili, kako so seljački! Kadar bi bilo pa treba se za kmeta postaviti, tedaj pa jih sram biti seljački.

Ob odhodnici šolskega ravnatelja g. S. Gajseka. Brez dvoma manjka nam v današnjih časih dobrih zgledov. Saj ve vsak pameten človek, da je dober zgled najboljša pridiga, najlepši nauk in to zlasti še za mladino, ki posnema rada to, kar vidi pri drugih. Zato pa je naša dolžnost, da pokažemo ljudstvu dobre zgled, da ga opozorimo na te in one čednosti, ki jih ima ta ali oni dober človek. Zato bi bil greh, ako bi zamolčali imena takih vrlih mož, ki svetijo takorekoč s svojim lepim življenjem pred nami in nam kažejo pravo pot poštenega, vestnega in krščanskega življenja. En tak vrli mož v današnjih časih je šolski ravnatelj

g. Simon Gajšek. Kot izboren šolnik, pedagog v pravem pomenu besede je deloval na večjih krajih, a najdalje in nazadnje pa v Dobovi nad 20 let. Mož, res vnet za napredek ljudstva, je pozabil v svoji službi popolnoma na sebe in se žrtvoval le za druge. Pred njegovim prihodom je bila šola v Dobovi v žalostnem stanju. G. ravnatelj jo je znal dvigniti na najboljši glas v Posavju. In bivši g. nadzornik se je izrazil nekoč, v Dobovo ne grem jaz nadzorovat, tam ni treba, ampak tam hočem le obiskati plemenito rodbino Gajšekovo. V šoli vseskozi vesten, natančen in točen, pravičen in nepopustljiv, je ljubil s celim srcem šolsko mladino in zato ni čuda, če so ob slovesu na glas plakali vsi otroci. Zadnja leta je g. ravnatelj podučeval večinoma VI. razred. Tu je navajal dečke zlasti v kmetijskem poduku; kdor je le hotel, je dobil tukaj vsega potrebne nauka za življenje. Da so bili učenci res izborni podkovani, je dokaz izjava drugih, ki so rekli in naročali: le pošljite jih še kaj iz Dobove, tam so dobri učenci! Ze samo poslušati računstvo, je bil velik užitek, kaj šele drugo. In to nič suhoparnega, ampak vse živo, nazorno, praktično, in s kakšno lahko in vse to brez sile in brez palice! Zato se ni čuditi, če je bivša Davidovičeva vlada imenovala g. ravnatelja za nadzornika. V svoji ponižnosti pa je to takoj odklonil. Dočim se drugi pulijo in pehajo za čast, je g. ravnatelj kratko malo odbil. Kakor vsepovsod natančen in vesten, tako pa je bil vesten tudi v zasebnem življenju in res praktičen kristjan. V njegovem stanovanju se je molilo pred jedjo in po jedi, zjutraj in zvečer. Službe božje se je udeleževal tako natančno vsa leta, da je bil naravnost apostol za celo faro. Kar pa g. ravnatelj ni mogel storiti po eni strani, je pa storila to njegova nad vse plemenita in prebлага gospa soproga iz slavne rodbine Tramšek. Ona je bila celi fari takorekoč mati. Kot učiteljica ročnih ženskih del je uvajala deklice le na praktično plat, kar se malokje zgodi, in to z vso vnemo! Koliko časa je ta gospa žrtvovala za bolnike, koliko zdravil skuhalo in vse to zastoj in z veseljem! Sedaj lahko razumemo, zakaj žaluje cela fara za to zlato in plemenito rodino! Vi, spoštovani g. ravnatelj in spoštovana gospa, ki prebivate sedaj tam v Mariboru in uživate zasluženi pokoj, Vam želi cela fara obilo sreče in božjega blagoslova!

Novi občinski odbor prevzel občino na Teznu pri Mariboru. V nedeljo, dne 12. t. m., je prevzel novi občinski odbor občino na Teznu pri Mariboru. Izvoljeni župan g. Vinko Bežjak je prevzel to častno mesto in kot njegova 2. svetovalec sta bila izvoljena: Josip Sebeder, krojač na Teznu, in Josip Vitez, nastavljenec mestne plinarne v Mariboru. Tezenskemu občinskemu odboru pod vodstvom našega zvestega pristaša Bežjaka je sedaj zagotovljena deložnost, katero so poprej onemogočili demokratični orjunaši. Novi g. župan uraduje od zadnje nedelje naprej.

Neznani mlilič v škednju. V Šmarjeti ob Pesnici ima mariborski industrijalec Scherbaum svoje travnike in tudi škednje, v katerem je bilo dne 12. t. m. zvečer najdeno truplo neznanega možkega. V omenjenem škednju je po navadi spal 18letni Polajnsček. Že dne 8. t. m. je začutil, da se širi okrog njega precejšen smrad, a je vzrok ugotovil šele naslednjega dne in o zadevi takoj obvestil žandarmerijsko postajo v Lažtersbergu, ki je nemudoma pričela z obširno preiskavo. Mlilič je ležal pod pol metra debelo plastjo sena z navzdol obrnjenim obrazom. Čevlje je imel sezone in položene tik glave. Ena suknja mu je ležala ob vzglavju, druga pa pri nogah. Truplo samo je v razpadajočem stanju in je nemogoče dognati, kdo da bi bil. Prsni koš ima pod vratom na desni strani dva prsta široko rano, ki je morala biti prizadejana z ostrim orodjem. Krvni madeži so bili najdeni na čevljih in na suknji, vendar se kljub prizadevanju oblasti ni dalo ugotoviti prav nobenega vzroka strašnega zločina, ki je vzbudil v vsej okolici precejšnje razburjenje. Vendar so razni znaki vzbudili sum, da bi najdeno truplo moglo biti v kaki zvezi z umorom našega finančnega stražnika v St. Ilju. Mogoče je, da je dne 7. t. m. umorjeni finančni pripravnik smrtno ranil šele pet dni kasneje najdenega neznanca, ki so ga njegovi tovariši, bodisi še živega ali že mrtvega, privlekli do Sv. Marjete in ga tam skrili v seno. O nenavadnem slučaju krožijo najrazličnejše domneve, vendar bo navedeni sum najbolj odgovorjal resnici. Truplo neznanca je bilo prepeklano na pokopališče na Pobrežju pri Mariboru, kjer je bilo razteleseno.

Veliki vlom v St. Janžu na Dravskem polju. Dne 13. t. m. ponoči so neznani stolici vlomili v gostilno Zel ter odnesli več stvari. Ko se je zjutraj prebudil gostilničarjev sin, je opazil, da je bilo vlomljeno v kašo. Kolikor se je

dosedaj ugotovilo, so storilci odnesli vozno opremo, moško kolo znamke »Steyer«, nove moške hlače, zračno cev večje vrednosti ter še mnogo drugih malenkosti.

Tridevetnica na čast sv. Frančiška se bo obhajala na Remšniku od 2. do 4. oktobra. Vodil bo pobožnost o. kapucin iz Maribora. Tako bo dana tudi prilika za svetoletne odpustke.

Katoliški duhovnik najlaže podpira svoje onemogle starše! Tako se je reklo nekemu duhovniku na Vojnem okrogu v Mariboru. Duhovniki imate vsega, lahko podpirate svoje domove; če so vaši bratje v vojaški službi, njim ni treba skrajšanega roka. In poleg tega je še najbolj zanimivo to-le: Posredujočemu g. poslancu odgovori gospod vojni minister na njegovo interpelacijo z »da«, sprejme prošnjo ter naroči podrejenim uradom nadaljno poslovanje. Prideš na vojni okrog, kjer je po višjem naročilu treba zadevo rešiti, tedaj te pa zavrnejo kot človeka, ki nima pravice!

Nesreča na lovu pri Ormožu. V sredo je bil obstreljen na lovu sin ormoškega tovarnarja usnja g. Josip Kralj. V soboto, dne 11. t. m., je podlegel posledicam poškodbe.

Stiridesetletnica. Znani vodja romarskih procesij od St. Lovrenca v Slov. gor. na Ptujsko goro Franc Lajh je obhajal pri letošnjem romanju 40letnico, odkar vodi te procesije.

Posebnosti narave. Po travnikih krog Limbuša pri Mariboru je odkril rastlinoslovec in magister g. Alojzij Benkovič iz Amerike prepeljano in kot človek visoko rastlino Rudbeckia laciniata (Sonnenhut), ki cvete sedaj na jesen ter ima velik rumen cvet. Rastlino so gojili do pred leti po cvetličnjakih, a od tamkaj se je razpasla po travnikih, katere že ogroža radi hitre razmnožitve in bujne rasti. Da se ta sicer lepo cvetoča, a brezkrisna rastlina ne bo preveč na znatno škodo travništva razmnožila, bo treba nekaj ukreniti. Rastlina doslej ni imela slovenskega imena in jo je krstil g. Benkovič za »sviljivko«. — Na posestvu monsignorja in profesorja Vrežeta pri Sv. Roku pri Šmarju je videti na treh jablanih poleg zrelih jabolk normalno in lepo razvito cvetje.

Z vrha zvonika je strmoglavil na tlak. V soboto, dne 11. t. m., je popravil v Velikih Laščah na Kranjskem klepar, oče dveh otrok, na zvoniku stare farne cerkve križ in jabolko in je vse v redu izvršil. Prosil je tamošnjega g. kaplana, da bi ga popoldne v tej poziciji slikal, ker bo šel še enkrat na zvonik, kljub temu, da je delo že izvršeno. In res, popoldne, ko se je povzpelo do križa in se zanj prijel, sta se križ in jabolko odlomila in nesrečnež je strmoglavil na kamenita tla, kjer je obležal mrtev. Zlomil si je tilnik. Več gledalcev, ki so prizor gledali, se je onesvestilo. Vzrok nesreče pripisujejo dejstvu, da je bil v cerkvenem jabolku ves les strohnen in ni držal teže, s katero se je ponesrečeni jabolka oprijel.

Smrt v čolnu na Blejskem jezeru. Zopet se je uresničil star pregovor, ki pravi, da nihče ne ve, za katerim oglom ga čaka smrt in da te ure ne pove nobena pratika. — Mlad mož, čvrst in zdrav, se je odpeljal v nedeljo na Bled. Bil je to Drago Moser, doma z Dunaja, po poklicu risar, zaposlen v Jugoslovanski tiskarni v Ljubljani. Na Bledu si je najel čoln in se je odpeljal proti otoku. Med vožnjo pa so opazili nekateri veslači, ki so bili v njegovi bližini, da leži mož na dnu čolna in se niti ne gane. Približali so se mu in ker ni dal Moser nobenega znaka življenja, so zavlekli čoln k bregu in so poklicali zdravnika. Ta je takoj ugotovil, da je zadela mladeniča kap in bi bila vsaka tudi takojšnja pomoč popolnoma brezuspešna.

Omejitev sprejema umobolnih. Ker se kljub opetovanim objavam v časopisih, tičečih se omejitve sprejemov v opazovalnico, oziroma zavode za umobolne, še vedno ne vpoštevajo določila, podana vsled trajne prenapoljenosti, se še enkrat, a to slednjič, naznanja: Sprejeti se morejo le nujni zavodne oskrbe absolutno potrebni slučaj, nujnost se mora v spričevalu utemeljiti, navedba o nevarnosti za sebe ali za druge z dejstvi dokazati. Vsi bolniki, ki so primerni za domačo oskrbo, se morajo odklanjati. Gospodje zdravniki naj vpoštevajo ta opomin in take bolnike ne pošiljajo ter njim in spremljevalcem ne povzročajo nepotrebnih stroškov. Privatniki in občine, ki se pozovejo za prevzetje bolnikov iz zavodov, naj se temu pozivu takoj pokorijo. Ker bo prenapoljenost zavodov trajala, dokler se ne uresniči naše prizadevanje po otvoritvi novega zavoda, bo omejitev sprejemov ostala v veljavi tudi nadalje. Po tolikokratnih časopisnih objavah je umevno, da je brez predmetno vsako pritoževanje zaradi zavrtnitve, oziroma zaradi stroškov.

Poročila S. L. S.

Shodi dr. Hohnjeca. Poslanec dr. Hohnjec je imel zadnji čas v konjiškem okraju te-le shode: pri Sv. Kuničundni na Pohorju 22. avgusta, na Straničah 29. avgusta, na Keblju 5. septembra, v Špitaliču 8. septembra, na Prihovi 12. septembra. Ljudstvo odločno obsoja centralizem, ki mu je prinesel ogromna davčna breme in gospodarski propad. Vsi sloji ljudstva z ogorčenjem odklanjajo vse tiste stranke, ki so glasovale za centralizem ali pa ga podpirajo. Demokratska stranka, nekdanja slovenska samostojna stranka, sedaj Radičev privesek v Sloveniji, in vse druge centralistične stranke so v Sloveniji obsojene na smrt, slovensko ljudstvo pa bo pod zastavo SLS živele, se borilo ter bo tudi zmoglo. Politika SLS se vsepovsodi odobrava.

Shoda SLS na Vurbergu in Hajdini v nedeljo, dne 19. septembra, ne bo, ker se vrši v Ptujju vojaški razpored.

Shod na Gornjem Klapju pri Sv. Jakobu v Slov. gor. je bil zelo lep. Govorili so: poslanec Zebot, Erhatič in Roškar.

Dva lepa shoda SLS v mariborski okolici. Dne 9. sept. se je vršil shod SLS za Krčevino in Lažtersberg, dne 10. septembra v Studencih, dne 11. septembra v Krčevini za mariborsko okolico levi breg. Poročal je narodni poslanec Franjo Zebot.

Naša društva.

Društvom! Po poslovniku je odrejeno, naj imajo vsa katoliška Prosvetna društva v septembru svoje redne občne zборе. Opozorjamo vsa društva, da to po možnosti uredijo. Občni zbor je pravočasno javiti oblasti (srez. poglavarstvu) in po občnem zboru je čimprej prijaviti novoizvoljeni odbor.

Priridev na Remšniku. V nedeljo, 19. septembra bo na Remšniku v uli župnišča predstava igre: Dva gluha in Kmet Herod. Začetek takoj po večernicah. Sosedje in domači, pridite! Ako bi bilo slabo vreme, se preloži na drugo nedeljo.

Mala Nedelja. Društveni dom. V nedeljo, 26. septembra, točno ob pol 4. uri se vprizori zelo zabavna burka v treh dejanjih »Izgubljeni in zopet najdeni mož«. Sodeluje godba na pihala. Pridite vsi, od blizu in daleč, da se prav pošteno nasmejete in razvedrite.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Tabor dekl. Marijinih družb dne 8. t. m. je izredno dobro uspel. Po službi božji, ki jo je opravil škofijski voditelj Marijinih družb, mil. g. kanonik Fr. Časl, je bilo javno zborovanje. Isto je vodil mladinski organizator g. župnik Gomilšek. Govorile ozir. deklamovale so zastopnice vseh družb iz dekanije ter od Sv. Andraža in Sv. Tomaža. Po večernicah so na gledališkem odru telovadile križevske in domače Orlice, nato pa so se »Junaške Blejke« pravičeno potegovala za čast Marijino. Vsa priridev naj poživi navdušenje za Marijino družbo in smotreno delovanje v nji!

Ljudski oder Središče otvori svojo IV. igralsko sezono dne 26. t. m. z uprizoritvijo igre: »Moč uniforme«. Igra je vsestransko zanimiva in polna zdravega humorja. Namen Ljudskega odra je: Z visokim in smelnim poletom dramatične kazati ljudstvu pot do popolne izobrazbe in poboljšanja; iz žalostnih nižav hudobij, raz-

brzdanosti in podivjanosti, ga potom lepih iger dvigniti v nedogledne višine poštenosti in pravičnosti. Za tem ciljem hoče naš Ljudski oder stopati in iz tega namena se priporoča ljudstvu za mnogoštevilne posete nadaljnjih gledaliških predstav. — Toraj, na svidenje dne 26. t. m., ob 7. uri zvečer v Krekovi dvorani v Središču.

Orlovka družina v Sv. Juriju ob Taboru priredi v nedeljo, dne 19. septembra, ob pol 15. uri javno telovadbo na vrtu gospoda Alojza Culka (Zilnika) v Ojstriški vasi. Spored obsega proste vaje članov, članic in obojnega naraščaja, redovne vaje, orodna telovadba: drog, bradlja, krogi; po telovadbi prosta zabava, srečlov, šaljšva pošta s sodelovanjem velenjske rudarske godbe. Savinčani, ki ste vedno kazali simpatijo orlovski mladini, vabljeno vabljeno!

Braslovče. V Savinjski dolini se stari ljudje pomnijo, da je bila pred več desetletji v Braslovčah velika tombola. Tako veliko tombola se priredi tudi letos v Braslovčah v nedeljo, dne 26. septembra, ob 1. uri popoldne na vrtu Kmetijske zadruge. Glavnih dobitkov ali tombol je deset: 1. Fino moško kolo, 2. nova konjska oprema, 3. lepa stenska ura, sukno za moško obleko, 5. kos platna 35 m, 6. izdelana ženska obleka, 7. moški čevlji, 8., 9., 10. ovce. Razven tombol je še 10 kvintern, 20 kvatern, 30 tern in 60 amb. Po tomboli se vrši vrtna veselica na istem prostoru. Svira priljubljena godba na pihala in tamburaški zbor Prosvetnega društva ter nastopa pevsko društvo v Braslovčah. Vsaka tablica stane 5 D. Tablice so na razpolago v kaplaniji in kmetijski zadrugi v Braslovčah. Čisti dobiček je namenjen za zgradbo novega Društvenega doma. Vabljeno ste od blizu in daleč vsi, da kupujete tombolske tablice in se udeležite priridev, kakoršne že dolgo let ni bilo v Savinjski dolini.